„ЗАСТАВА“ излази редовно: средом, петком, недељом, на целом табаку, а уторником на по табака.

ЦЕНА ЈЕ ОВА
за Аустро-Угарску:
на целу годину . . . . . 14 ф. — н.
на по године . . . . . 7 ф. — н.
на четврт године . . . . . 3 ф. 50 н.
на 1 месец . . . . . 1 ф. 20 н.
За Србију
(у сребру.)
на годину 35 дин. на пола године 17½ дин.
на четврт године 9 динара.

ЗАСТАВА.

ОГЛАСИ рачунају се по 6 новч. од сваке врсте оваких ситних слова, а за жиг се плаћа по 30 новч. сваки пут.

ДОПИСИ шаљу се уредништву, а предплата и огласи администрацији „ЗАСТАВЕ“ у Нови Сад у дунавској улици.
РУКОПИСИ не враћају се натраг.

Поједини бројеви стају 10 новч.

БРОЈ 67. У НОВОМЕ САДУ У УТОРАК 8. (20.) МАЈА 1879. ГОДИНА XIV.

У НОВОМ САДУ 7. маја 1879.

По „Новој сл. преси“ позната прокламација цара Александра на Бугаре гласи овако:

„Задахнут тврдом вољом, да се испуне наредбе берлинског уговора, и увиђајући, да се само вршењем тих наредаба а без нових превката и жртава могу зајемчити права, која вам је сила руског оружја извојевала, заповедио сам својој војсци, да се до краја рока, што је уречен у оном уговору, поврати из ваших покрајина. Хвала вам на правој пријатељској, братској наклоности, коју сте мојој војсци непромено указивали, док је била у вашој средини, као год и на осећајима оданости и захвалности, коју сте не један пут показали према мени у целој руској војсци ради жртава, које је она принела на олтар вашег ускршења. Не могу сумњати, да нећете те исте осећаје и својој деци и преко њих и својим најпознијим потомцима улевати. Стојите на прагу уважања нове организације у вас, која се мора увести по гласу паредаба уговора и на основу статута од међународне комисије израђеног. Надам се, да ћете том приликом оправдати моје очекивање и да нећете дати повода, да се на вас дигне тужба, као да рушите ред и мир, који су тако преко нужни како зарад вашег благостања, тако и зарад среће ваше браће, Бугара у кнежевини. Кад се сетите прошлости, па с њом испоредите спремљену вам нову ситуацију, можете поуздано гледати у будућност. Од сад ћете сигурно уживати своја грађанска права, ваш опстанак, ваша част и ваш посед стојаће под заштитом закона, којим ћете ви сами располагати. Добићете пространу самоуправу и земаљским ћете изборима располагати како за најбоље нађете; на послетку на челу своје управе имаћете навек свог једноверника, хришћанина. Тако су вам осигурана права, која до сад нисте уживали. Само ће до вас стојати, па да употребите она, која захтева благостање и мирно, редовно развиће вашег грађанског опстанка. Ваша је будућност у вашим рукама. Ја знам, да међу вама има таквих, који нису задовољни са ситуацијом као што ју је створио уговор, те би силом и револуцијом хтели да постигну циљ, која се не може сложити с одлукама сила. Таке интенције не могу одобрити, јер оне се не могу спровести без воље и одобрења сила и јер би нову несрећу навукле. Потрудите се, да незаконите тенденције, које прави темељ препорођења тек у живот наступела народа могу поткопати, одржањем мира уништите; без страха за будућност спремајте се, да она права на нов опстанак, који вам је подељен, примите. Молим бога, да вам буде на помоћи на путу напретка. — Александар.“

Из листова.

Под насловом „Српски посланици“ пише осечка „**Драва**“ ево ово:

Као што се могло предвидети, закон о обвезном учењу мађарског језика по народним школама усвојен је у угарском политичком дому великом већином. На том тако рећи у напред углављеном свршеном чину није могло ништ изменити нити бар делимице исправити нити мушко држање народносних посланика, нити у истину убеђујући разлози њихови. Мађари дакле од 1848. године нису ништа много научили, него су на против крваве науке те кобне године са свим заборавили. Будућност ће показати, е да ли путем, којим сад Мађари безбрижно путују, руже цветају. Но нећемо овде да трошимо речи о свршеним чиновима, једино то нека нам буде допуштено, да врсним српским заступницима на сабору изречемо своје дивљење и признање на сјајној и неустрашивој обрани њихове добре ствари. Међу свима народносним заступницима српски су највећма сјајили и изврсним говорима својим против законског предлога начинили сензацију. То важи како за државничко разлагање дра Полита, тако и за агресивну сигурну полемику сомборског заступника дра Максимовића, како за мирно убеђујуће стручњачко разлагање заступника Милоша Димитријевића, тако и за језгровиту мушку беседу кикиндског заступника Сабовљевића. На незгодном земљишту, да се незгодније не да ни замислити, притешњени бројном надмоћи мађарске противничке странке, знајући, да њихов отпор не ће имати никаква успеха, они су јуначки стопу по стопу своје позиције бранили и тако си извојевали поштовање и признање злурада противника. Не само што су говорили, него начин, како су говорили, — то служи на част тим људима. Док су мађарски говорници расипали фразе о предмету дневног реда, сваки став у беседама српских заступника стојао је у строго стварној и логичној свези са расправљаним законским поднеском. Не беше то неславно оружје, којим су војевали, него узети из оружане историје народа, знаности и истине. Па за то ма да је како испало бројно гласање, морална победа и пак је на страни заступника народносних странака. —

Српски народ у Угарској има за иста пуно право, да се поноси својим представницима у Угарској заступничкој кући, ма они били у овој или оној странци. Осим једног јединог изузетка, који и сами мађарски кругови презиру, они су се у опасном тренутку показали као људи и верни синови свог народа. Срце нас боли и спопада нас завист кад те врсне људе испоредимо са пигмејима који се називају заступницима Тројединице на уг. сабору и ту се из сесије у сесију надмећу с великом ћуталицом Молтксом или највише ако отворе уста, да преко свог говорника г. Живковића при каквој новој владавинској фази свечано изјаве: е троједнички заступници имају поверења само у госп. Тиси. То је полазна тачка, мета и крајња циљ свеколике њихове политике, а народ у Троједници и његове потребе су им узгредне ствари.

ДОПИСИ.

С босанске границе 12. (24.) априла 1879. [Ускрс у Бишћу.] (Закашњено.) Даном 1. априла сав кршћански свет славио је васкресније Христово, васкресније онога човека, који је хтео да са својом крви ослободи ропства сву васиону, на тај дан по свом широком свету славило се је пјевало се, орило се Христос васкресе само не српски православни народ у Бишћу, само не тужна и жалосна босанско-српска раја, њој није дошао ускрс, ускрс славе, ускрс слободе и ускрс среће његове, місто ускрса славе и слободе дошао им је црни (велики) петак, црњи него онај кад је бого човек мучен и распет био, с тим је црњи што је у онај петак сав крштени свет погружен и ожалошћен био. На против на овај ускрс сав кршћански свет а особено ослобођени народи на балканском полуотоку славе први ускрс слободе своје, само не тужна раја босанска, баш она која је три пуне године са својом крви пољевала брда и долине босанске, баш она која је оставила на бојним пољима преко двадесет хиљада мртвијех својије синова а за слоболу своје домовине, баш она која је покренула источно питање, која је нагнала Русе преко њиховог рубикона Прута и Дунава, која је довела побједоносну руску војску под зидине престонице негда силне турске царевине, па најпосле која је довела и аустро-угарску војску у срце своје — у Сарајево — та иста раја српска мора на ускрс кад се цијели свет весели да оплакује смрт Христову, своје поновљено ропство и своју на ново закопану слободу, коју су Фарисеји и књижевници још на берлинском конгресу предали Анни и Кајафи а Ана и Кајафа већ јој читају вјечнаја памјат.

На 1. априла на дан ускрса српски православни народ у Бишћу по обичају којег су и под варварском Турском уживали, развио је на својој цркви своју српску тробојну заставу неслутећи никакву несрећу. Други дан ускреа позове плац командант српског православног пароха В. Ковачевића и каже му да ону заставу од три боје скину, а она црно жута нека остане. Парох му одговори да нити је он разапео нити ће је скидати него да ће казати општини и народу нека скину. Попо каже како је наредио плац командант да се скине српска тробојница. Кад је народ тај немили глас чуо узавре у њему врела и права српска крв, те кажу попи, попо то је увреда права народни, опу заставу и у време турске владе ми смо на нашој цркви имали, Турска нам није забрањивала, а зашто садашња влада то чини, кад је све по турски нека буде и то, ми те народне увреде нећемо сами народу нанијети па нека нас свију пострежа проклет био онај који је сними док непрођу празници. Попа се на то разљути и нешћедне вечерње служити. Сутра дан у уторак оде Пико Илић да отвори цркву и да први пут звони, у исто време дође и Г. Паћковић капетан сержански са пандурима и каже Ники да он скине заставу он му одговори да нити је он метнуо нити ће је он скидати, онда г. Паћковић изсјече конопце сними и однесе заставу а Нику у затвор пошаље. Велико јунаштво учинио је човек мислим да ће крст добити. За час пукне глас по вароши да је застава скинута свакоме Србину крв у лице удари, оду да виде је ли истина кад тамо али у истини застава скинута, народ увређен скупи се око цркве а у цркву нико неће. Дође попо прекрсти се уђе у цркву и хтедне одпочети службу божију кад се обазре кад у цркви и око цркве живе душе нема. Попа се опет прекрсти затвори и оде збогом. Чуо сам ђе народ гунђа кад нам се каља светиња, кад нам се народност гази нетребамо ни цркве ни службе божије.

Одмах од цркве крене се депутација састојећа се из четири члана владину повјеренику г. Н. Н. да пита зашто се чини толика увреда једноме народу, повјереник каже им да он о том још ништа не зна, док узна да ће им одговорити. Сутра дан позове владин повереник исту депутацију и каже им, да се у будуће неби усудили тако што учинити, јер ће бити строго казњени, місто сатисфакције доби депутација забрану да ништа што је народно, што је српско несме исповједати.

Исти дан, кад је наређено, да се српска застава скине, једно турско дијете чинило је „атму“ т. ј. прешло је из разреда у разред други те по њихову обичају сва дјеца од његова разреда ишла су с њиме кроз улице бихаћке, двојица су пјевала на турском језику Хазрети султан Хамид да нам га бог поживи, а остали викали гласно и слободно, њима нико није забранио. ваљда за то, што то није српско, кад се Турцима допушта јавно кроз улице пјевати, да живи свети султан Хамид, зашто се Србима неда крпа од три боје на њиховој цркви развити? неда, јер крпа претставља народност српску! Многи Срби бихаћки носе капе црногорске са грбом српским или са П. І. а особито они, који су у устаћима били. Јуче позвао је сержански посткомандант Ђорђу Калабића и казао му, да се те капе несмију више носити, него ко баш хоће да носи, мора спарати грб српски, иначе ко се увати да носи са грбом, бити ће с повчаном а после и затвором казњен. Даље Срби у Бишћу несмију имати ни слика српски ни руски. Вујо Виријевић гостионичар имао је у својој соби слику „Ослободиоци јужни Славена“ дошао му је у гостиону капетан од уланера са једним ухом ону слику скинуо и бацио је под постељу, говорећи, ово несмије овде бити. Сави Новаковићу такође гостијоничару дошли су официри у гостиону му, те виђели на духару слику руског цара са фамилијом. Слику сниме и кажу Сави, ова ..... нетребају међу нама, па с њом кроз врата. Заиста за таке увреде народне, а особено онога народа, кога су пошли да ослободе, мора се човек згрозити. Али шћа ће жалосни народ у Босни, кад види да садашња влада на сваки начин истребљује их, и најмању искру међу њима у Босни уништава, и сама ријеч у Босни Србин, српско и српска, противно је садашњој влади, а све што је несрпско то није противно. Аустро-угарска влада по снијегу и киши прогнала је нејач српску преко границе у Босну, затирала их је са глади, недајући им никакве подпоре кроза све готово време од њихова повратка до данас, народ је цијеле горе огулио варећи и једући кору а млоги су од глади и душу испустили, а особено у петровачкој и крупској нахији. Сад су им нешто сјемења на пола трула подијелили и нешто новаца дали, да би штогод усејати могли, но шта је користи од сама сјемена, кад нема онога, с чим се земља обдјелава, народ је коначно пропао а влада не притиче у помоћ.

Сиротиња која долази од Крупе казује, да им је давала влада у Крупој жита за сјеме, али то није сјеме, него оредине сјемењске, када у Крупи нестало жита слала их је влада у Цазин, али сиротиња није у стању била ићи, па је то увидило и градско војно заповједништво, те је за то брзојавило и писало генералу Цаку у Бишће, да би налог дао у Цазину, да дођерају у Крупу жито, али то је све узалуд било. Већ најпосле приморана је сиротиња била ићи у Цазин и носити жито на леђима, када је у Цазин које село дошло, чекало би по неколико дана и просили по Цазину ко ће им уделити залогај љеба и чак након неколико дана опремају и дају им жито, па кад жито приме онда немогући на себи носити, продају га у пола цјене Турцима. Незнам зашто влада неби налог дала богатим Турцима крајишким да дођерају жито сиротињи у Крупу, какву влада то политику води да једне диже а друге обара, кад мора сиромак бјегунац ићи из Петровца овде гонити провијант за војску а да богати крајишки Турчин који је све добро српско отео неморе дођерати сиротињи гладној и пропалој жито, чудо!

Свој тој њиховој несрећи и презирању узрок су једини Хрвати који хоће да с тијем присиле Србе у Босни да приме њима најнемилије име Хрват и да се місто Срба називљу Хрвати, ту своју пропаганду шире преко своји агитатора Фрањеваца у Босни и све чине само да се истреби име српско из Босне та то и јест идеја велико Хрвата али Србин је трпио муке свакојаке и препиштo у оковима тешким, па је остао Србин, трпиће и то, све ће се буре сломити о груди српске у Босни, а Србин ће остати до вјека Србин, Турчин кроз пет стотина година није могао прелити и истребити Србе у Босне, неће заиста ни велико Хрвати. А влада аустријска требала би да се мало боље обазре на огромну већину српско-православног народа у Босни, и да их као главну чињеницу себи приљуби а не да их отискује од себе и да што мање Хрвате чиновника у Босну шаље, то јест, ако хоће да добије уплив код народа.

Сав се свијет покренуо да притече у помоћ пострадалим Сегединцима, са свије страна шаљу се добротворни прилози, па и браћа војвођани, а несретном и упропашћеном народу српском у Босни, који мре немилице од глади, нико па ни браћа Срби војвођани ни једне крајцаре. Ваљда их је и Бог заборавио.

Бела Црква. „Застава“ је у своје време донела телеграм, да је овдашња српска „певачка задруга“ спровела „оперу“ од Шуберта „Кућевни рат“ на опште задовољство многобројне присутне публике. Дужност нас позива, да о тој представи коју више овде речемо. „Певачка задруга“ је тело које на основу штатута постоји. Као таковом спада му у дужност, да све оно гаји и у народу шири, што је лепо, узвишено и по српски народ корисно. Задаћу ту треба и мора бело-цркванска српска „певачка задруга“ у толико више и свагда као највећу светињу пред очима имати, што би дремежом, летаргијом и нерадом у среди огромне величине других народности као нетчано зрнце у мору се изгубили. Представом овом показала је дружина, да се озбиљном вољом све тешкоће савладати могу; јер сваки који ствар пред-а-се узме кога дакле не руководе никакве предрасуде и лични одношаји, мора отворено признати, да је представа ова тако рећи „круна“ целог дојакошњег рада исте дружине, под њеним различитим управама. За то не само да не одобравамо поступак г. дописника овог штованог листа, но отсудно га осуђивати морамо, што је претстави у напред „фиаско“ прогностиковао; који прогностикон баш у очи представе никако узвишено није могао упливисати на представљаче. Де се воља за рад показује, ту треба помагати, будити, а не тенденциозно рушити. Исто тако морамо опорећи, да је са позоришним комадом „Сађурица и шубара“ било „кораблокрушеније“. Представљачи су као дилетанти својој задаћи подпуно одговорили, а што иста глума сама по себи слабог одзива налази код овдашње публике, то су представљачи најмање криви. Но то само нузгред.

Представљаче „опере“ делимо на мушки и женски кор. У мушком кору имали су главне улоге г.г. Сима Мичин и Ђока Гавриловић, који су одвећ вештачки решили задаћу своју. Нећемо пређутати брз говор г. Гавриловића ради равнања у будуће. Од г. Мичина желити је, да лепше српске речи употребљава. У женском кору имале су главне улоге гђа Марија Поповићка и гђце Анђелина Бакићева, Катица Максимовићева и Јулка Јовановићева, које су венцима и бурним тапшањем одликоване биле. И овде не можемо брз говор пређутати, који свакако уво вређа а у склад не спада. Песме су певада оба кора одвећ дивно и складно, што у толико више признања заслужује почем се цела представа није спровела помоћу оркестра већ уз пратњу гласовира, — а тим „упадање“ кора много веће пажње захтева. Врло пријатан утисак учинио је укусан и обилат „костим“ мушког кора; а по овоме није доликовала модерна гардероба женског кора. Напослетку морамо признати да као што је био г. Сима Мичин главна чињеница и покретач ове представе, која ће присутној публици дуго остати у памети, — тако је — што но кажу — „душа“ целе представе био привремени ликовођа „певачке задруга“ г. Вотиц који се много труда дао при вежбању „опере“ и који је врло вештачки спровео пратњу на гласовиру.

„Певачкој дружини“ брацки довикујемо, да у благородном подузећу свом вољно напред корача.

Н..к.вић.

Вести из народа.

Из Опова нам пишу против тамошњег капелана г. Стеве Вишачког, да не врши тачно своје дужности у цркви и у школи као катихета, а овамо да се с општином парничи због плате и да у свом поведењу није онакав, какав би као јавни карактер имао бити. Напослетку се у допису реченом господину напомиње, да „не тера мак на конац, јер се и откинути може.“

Нови Сад 7. маја. Читаоцима нашим познато је, да овде у Новом Саду под уредништвом г. Јаше Игњатовића излази од неког времена политични „Недељни лист.“ Кад је изишао оглас и неки програм томе листу, мисмо навалице прећутали своје мњење о тој појави, да нам се не би с које стране можда пребацило, да имамо рђаву навику, да све у напред рушимо и осуђујемо, што се с нашим назорима не подудара, и да нам се у опште не би подметнули какви лични мотиви, који су далеко од нас. Међутим смо имали и пута и разлога, да запитамо већ тада г. Игњатовића, који је у програму своме махао гранчицом мира и помирења на све стране: Откуда долази он до тога, да баш Срби, који у овој земљи нису одлични чинилац, буду први апостоли мира и то у овом добу, када их је владајући мађарски живаљ највећма „уз вид притиснуо“? Није ли приличније, да онај, који има силу у рукама, ако му је збиља до неке слоге стало, први руку измирења пружи, и није ли за српску част и достојније и беријетније, ако се „у злу не поништи и не понизи“? Ми та питања, као што рекосмо, не хтедосмо стављати, да неизазовемо полемику, од које по народ не би велике хасне било. Међутим смо знали, да ће „Недељни лист“ и без тога изићи с правом бојом својом на среду и да ће се тада видети, да „љубав и слога“ међу народима ове земље, која се ту приповеда, значи по г. Игњатовићу ни мање, ни више, до просто напуштање сваке српске мисли, одрицање свога имена и језика и предавање себе на милост и немилост владајућем мађарском племену. И збиља, ми се у том своме очекивању нисмо преварили. У 5. броју реченог листа изишао је уводни чланак, у коме се поводом расправе па угарском сабору о учењу мађарског језика побада копље за мађарски државни језик отворено и без икаквог зазора од српског света. Ако је ко мислио, да је г. Пера Стојковић „једини у роду своме,“ тај се љуто преварио. Ево има још један „**Bruder**“ који је њему раван. Пак шта каже г. Игњатовић у томе чланку? Вели, да је нужно регистрирати; да је за владин предлог о мађарском језику била огромма већина, а ту су садржани и изрази многих народносних срезова, у којима живе становници немађарски. Пре свега није истина, да је баш тако огромна већина била, кад се гласало о томе предлогу. Као што смо поуздано извештени, при самом гласању није кућа ни толико заступљена била, да би правоваљан закључак донети могла. Народносни посланици нису хтели то констатовати просто с тога, што тиме не би стварно одмогли владином предлогу. Али је свакако факт, да је према целокупном броју мађарских посланика на уг. сабору већина мађарски била тада не — огромна, него мизерна. Но то нека је само мимогред напоменуто. Овде нам је главно, да видимо, шта г. Игњатовић изводи отуда, што су сви Мађари, осим јединог Мочарија били за тај владин предлог. Вели, да су ту изражене жеље и оних Немађара, којих је већина, ал који су у такој смеси ил одношају с мађарским елементом, да морају слати на сабор овејане Мађаре. Богме је то логично. Из тога би се могло и то извести, да су у Угарској већином сами Мађари, кад толико мађарских посланика на сабору имаде и ту штатистика, која противно доказује, не би немађарским народностима ни од које вајде била. Откуда писац реченог чланка није дошао до тог закључка, да кад сви народносни заступници без разлике, ма које пополитичне боје били, војују против тог владиног предлога, да су онда у тој борби изражене жеље и оних немађарских становника, који нису тако сретни, да имају свог заступника, већ ко је какав Мађар заступа? Но наравно, таки логичан закључак не би водио на Тисину воденицу и с тога је писац поменутог чланка волео тумбе да окрене, па да као важност региструје, што су сви Мађари били за тај предлог, баш као да целом свету није познато, да је шовинизам заразна болест свих мађарских странака. То јесте у неку руку важно, ал то неговори заиста у корист владиног предлога, нити се тиме може немађарским народностима „солити памет.“ Даље славни писац тота чланка вели, да су народносни посланици исцрпели све аргументе, ал да то није помогло, јер су „огромном већином угушени.“ Као што се из тог умовања видети може, г. Игњатовић не даје много на разлоге. Њему је доста разлота у томе, ако каква ствар имаде већину за се. До душе, то јесте најкомотније, идолисати успех, па скрстити руке. Тако чине сви малодушни, који неће „уз воду да пливају“, већ који воле „низ воду се возити“, јер је то не само лакше, него и пријатније. Кад би пак г. Игњатовић мало дубље погледао на разлоге, који су се **pro et contra** у том питању наводили, онда би се могао уверити, ако имаде самосталног свог мнења у тим стварима, да народносни посланици нису „били угушени“ мађарском већином, него да се глас њихов далеко узвио над Мађарима и њиховим заступницима. Тај глас проломиће се и кроз ту мађарску већину до победе своје, јер је глас истине и правде, као што се и Христова наука љубави проламала и пробила кроз већину, која је с почетка гонили мржњом и силом хришћанство. Даље вели писац у томе листу свом, да се не треба бојати помађарења од тог закона, јер то није лака ствар. Да богме, да није лако, кад је свест народна будна и опрезна. У то се ми и уздамо, кад борбу водимо и победи се надамо. Но кад би сви Срби били као Пера Стојковић и Јаша Игњатовић, онда заиста не би Мађарима у њиховом послу том великих тешкоћа било. Каже даље, да мађарски језик мора државан бити, па из тога по својој логици, која му као што се види није баш најјача страна, изводи, да тај језик мора свако без изузетка знати, дакле и оно дете из основних школа, које се кад одрасте, неће никаквим државним пословима бавити. Доказује даље, да мађарски језик за нас Србе није туђ језик, баш као оно Пера Стојковић, који је желио, да једном буде 16 милијона овејаних Мађара у овој држави. Није туђ, него је наш језик тај мађарски по г. Ј. Игњатовићу. У реченом чланку доказује се даље, како дете треба већ у средње школе да донесе знање мађарског језика, јер ће тада лакше у науци напредовати. По томе би се могло и то казати, да би дете и у основним школама у предметима осталим лакше напредовало, кад би већ тамо дошло са знањем мађарског језика, те за то би логично жеља г. Ј. Игњатовића морала та бити, да се већ у дадиљске школе уведе обвезно предавање мађарског језика и да се немађарска деца у те школе приморају. Као што се из свега видети може г. Јаши Игњатовићу не би ништа под небом неповољно било, што би се у овој држави увело у прилог мађарског државног језика. јер то њему није туђ језик. И таки човек могао је кад је овамо преко Темишвара дошао, да пријави излазак свог „Недељног листа,“ изречи, да тиме хоће да придобије право држављанско у Угарској, да би се могао за посланика на уг. сабор бирати дати. Ако је мислио кандидовати у којем мађарском срезу, где је већина владине — Тисине странке, онда се добро препоручио том обраном мађарског језика, коју је у „Недељном листу“ написао. Толико тек и г. Јаша Игњатовић који је некад писао и „Крв за род“, знаде, да се на тај начин српским бирачима, ма којег среза препоручити неће. После искуства, којег имаше Срби са Пером Стојковићем, неће се ваљда ни један бирач српски забунити да даде гласа Јаши Игњатовићу, који је толико сличан Стојковићу са једном само разликом, што није онако богат, те не знемо: е да ли је и он задовољан са оним, што нема, као Стојковић са оним, што има. На завршетку би још додали, да би по г. Игњатовића боље било, као би до времена своје кандидатуре за сабор издавао и уређивао свој лист на — мађарском језику. То му и тако није „туђ“ језик, а било би то у општем и обостраном интересу.

— Под записом: „Крсташки поход против ћирилице“ допуњује осечка „Драва“ једном наредбом румске поджупаније своје „вести о званичном крсташком походу против употребе ћирилице код кр. вуковарског судбенога стола и среских судова по Срему.“ Наредба гласи: „Бр. 3340. Општинском уреду у . . . Бр. . . . Висока кр. земаљска влада у Загребу наредбом од 30. (18.) марта 1879. бр. 933. изволела је ову кр. поджупанију упутити, да се политичке општине у вршењу свог делокруга имају служити латинским словима у овој земљи уобичајеним, о чему се уред знања и равнања ради обавештује. Кр. поджупанија. Рума 19. (17.) априла 1879. год. Поджупан Будисављевић с. р.“ На ту наредбу примећује „Драва“ ево ово: „Како је тешко такав поступак бранити, види се већ по том, што влада у обрану те наредбе не зна никакав други разлог да наведе, него „обичај,“ последњи спас угрожене „латинице.“ Ми мислимо, да је висока кр. земаљска влада, кад већ нема других важнијих разлога, тај разлог могла већ и с тога изоставити, јер њена тврдња никако не стоји, по што је у Срему од вајкада, и ако не искључиво, а оно већим делом ћирилица у обичају. Кад се дакле земаљска влада позива на обичај, да би оправдала декретовану званичност латинице, она тим даје као сунце јасан доказ, да право, које се поред недоскудице позитивних закона обичајем одређује, стоји на страни ћирилице. Ми смо већ с начеоних разлога противни тој мери, јер је она подобна, да поруши добар споразум међу Хрватима и Србима, те тако да учини на руку кобним аспирацијама противника Тројединице.“ После тих речи „Драве,“ листа, који на немачком језику излази, те који по том може беспристрано судити, а збиља то и чини, — није нуждан од наше стране ни најмањи коментар.

НОВИЈЕ.

— Говори се да ће се **загребачки сабор** састати почетком месеца јуна по рим. кал.

— 4. маја распуштено **аустријско царевинско веће.**

— **Руска војена интендантура** преселила се 4. о. м. из Пловдива у Бургас. На конаку у Пловдиву не ће се истурати турска застава.

— „Беч. вечер. пошта“ пише, да ће дипломатски заступници у Цариграду, како се врате тамо Аустро-угарски и Француски, посредовати у питању уређења грчко-турски граница, било заједнички било посепце.

— У горњем дому **инглеског парламента** 5. о. м. корео Арђил владину политику, која је истина ограничила силу Русије, али није могла задржати брзу пропаст Турске. Лорд Бикондсфилд одговорио: Захтеви победоносне Русије морали су су се узети у обзир, а влада је ишла на то, да Турску одржи као независну политичку државу. То се једино могло учинити на тај начин, ако се поправи стање њезиних поданика. Говорник упућује на успех Србије и Румуније. Силе ће настојати, да Румунија испуни своје обвезе. Русија се показала мудра и увиђавна. — Маркиз **Сализбери** такођер одбија нападаје и вели: Унутрашња управа Источне Румилије одељена је од спољашње, дсоба земље зависи непосредно од власти султана, који једини има право, да може посести границе. Турска није могла одржати својих граница. Поседнуће Босне и Херцеговине јест успех у интересу светског мира. Берлински уговор дао живота Турској. На сваки начин Катастрофа је одуговучена.

— „Пол. кор.“ јавља, да се по ватиканским круговима уверава, да је нађен начин, како да се **споразуме папина столица с прајском владом.**

ПРИПОСЛАНО.*)

Господину Радивоју Поповићу учитељу и члану батајничке читаонице.

Ви сте у допису из Батајнице у бр. 42 овог листа неке измишљотине навели, које ме на одговор изазивају:

Ствари за овдашњу читаоницу нисам самовољно куповао, већ на основу закључка у ком сам опуномоћен собни намештај за овдашњу читаоницу набављати. Тај закључак сте и ви господине као члан читаонице подписали, о ком сам вас и уверио.

На дељно нападаје неналазим за вредно одговорати.

Батајница 4 априла 1879.

МИТА ВУЛКО
члан батајн. читаонице.

Господину Радивоју Поповићу учитељу и члану читаонице у Батајници.

Из вашег пера изтекао је допис из Батајнице који је штампан у 42 броју о. г. „Заставе“.

Ви као да замериште у предпаведеном допису, што се чланови батајничке читаонице нису разишли, кад генерал команда не хтеде потврдити наслов „српске“ читаонице. Но ми држимо да је та читаоница и без тога наслова ипак српска читаоница, за то смо у њој и остали. Али за што сте и ви у њој члан? —

Ви замерате што не примамо у читаоницу 10—20 чланова безплатно, па ће они увиђајући, да се умно од других разликују и сами приложити уписницу и месечни принос, шта више и друге ће на то позивати. А зашто да узмемо баш 10—20 чланова безплатно?

У читаоници има сада 9 месних чланова који сви плаћају месечни прилог од 30 новчића. Зашто се за њима не поведу те не постану чланови који ће плаћати, него је за то баш нужно да се узме других 10—20 безплатних чланова?

Наравно месечно од 30 н. то је тако грдан новац, да је то за „родољуба“ ужасан терет!

Ви замерате што у читаоници има више немачких него српских новина и слика, пак одатле изводите да германизам превлађује. Ма ви добро знате, да месечни принос од тих чланова не износи више од 4 ф. 80 нов. и то није ни за послугу довољно, него се читаоница издржава добровољним жртвама месних чланова а то је безплатан стан за читаоницу, безплатан огрев, безплатно осветлењо; новине такође предплаћују местни чланови и од воље им стоји, колико који хоће новина да уступи читаоници. Ви ове године не држасте ни један лист, али сте лане држали и читаоници уступали „Fliegende Blätter“ „Natur“ „Biene“ — као што видите саме српске листове.

Даље окривљујете читаоницу што је узајмила 200 фор. из земунске штедионице! Кад првом приликом том заводу одете, упитајте се боље, пак ћете се и код завода уверити да нисте истину казали, кад сте написали, да је читаоница 200 фор. узајмила.

*) За ствари под овом рубриком не одговара Уред.)

Најпосле саветујете, да се читаоница обрати у касину. Ми кад год чујемо казати: „читаоница“ „касина“ осетимо да то нису једне исте речи, али вас молимо, да нам кажете каква је управо разлика између касине и читаонице? Ви сте господине уједно и фини човек, те с тога и одбијамо све оно друго у предреченом допису на вашу финећу, које би иначе од других људи сматрали за увреду.

У Батајници 4 априла 1879.

Местни чланови батајничке читаонице:

СВЕТОЗАР ЈОВАНОВИЋ, МИТА ТАПАВИЦА,
ЈОВАН ВУЛКО, МИТА МАРКОВИЋ,
ТОША ВУЛКО, А. ЋУМИЋ, ФРАЊА ЛУЦКАРС.

СТАЊЕ ВОДЕ.

Н. Сад 7. (19.)	маја	—	6·40	метер	опада
Пешта	„	„	— 3·70	„	опада
Осек	„	„	— 3·54	„	опада
Земун	„	„	— 6·92	„	стоји
Барч	„	„	— 2·57	„	опада

КЊИЖЕВНЕ ВЕСТИ.

II. КЊИГА

„СРПСКИ ПОКРЕТ“

У ЈУЖНОЈ УГАРСКОЈ

(1848—1849)

превео

С. Ј. Здравковић.

I. Књига растурена је по народу. — Прилике су биле такве, да до сада није могла да буде штампана завршна II књига. Сад, кад многи читаоци желе да прочитају и завршетак дела — дајемо и другу књигу у штампу и молимо и старе уписнике, који већ имају I књигу, и нове који хоће цело дело, да пошљу подписаној штампарији имена и означе пошту.

Цена је II књиге I динар (ван Србије 60 кр. а. вр. — **А I и II уједно 2 динара.**

ГГ. Читаоци могу одмах послати новце у наплаћеном писму подписаној штампарији која је примила на се да II књигу изда, па ће им се књиге уредно одправити. Скупљачима 10% у новцу или књигама Ту награду могу сами задржати. Наручбине без новаца неће се примати.

II. књига биће наштампана до конца маја ове године. Изнеће до 8 штампаних табака са овом занимљивом историјском садржином: 15. Супротна дејства у Пешти — Мориц Перцел — Заузеће Темерина — 16. Рат у Банату — — његов значај — Бојеви око Беле Цркве — Книћанин — Бојеви код Перлеза и Томашевца — Битке код Бечкерека 17. Политика бечког кабинета спрам Угарске — спрам целе државе — Стратимировић оптужен — Бан преко Драве — Трећи јуриш на Сентомаш — Мајерхофер код Вршца — Бегство Стратимировићево из Карловаца — Стратимировић код Книћанина — Његов повратак — Долазак војводе. — 18. Манифест од 3 октобра — Мађарски предлози о миру. — Почетак аустријског зимског рата — Септембарска скупштина — Патријарх опуномоћен — Преустројство управе — Програм — Стратимир послат у Оломуц — Пут војводин — Темишвар — Арад — Битка код Сирига — код Карлсдорфа, Алибунара и Томашевца. 19. Преговори о Оломицу — Незадовољство у Карловцима — Нота патријархова — Патент од 15. (27.) дец. — Смрт војводина — Тодоровић позван. — 20. Нов положај — Нове странке — Патријарх и његова пуномоћства — Разлике између њега и одбора — Стратимировић и патријарх — Буна — Одлазак патријарков у Бечкерек — Опсадно стање у Карловцима итд. 21. Нови ток ствари — Повратак Книћанинов итд.

Београд априла 1879.

Закупац штампарије Н. Стефановића и друга у Београду

ДИМИТРИЈЕ М. НИКОЛИЋ
Миланова улица бр. 3.

I-во ц. к. повл. паробродско друштво.

Подписано оправништво добило је налог, да пловидбе између Новог Сада и Черевића чим прије обуставити даде. Усљед тога чини овим уљудну објаву даће задње пловидбе местне лађе у четвртак 10. (22.) маја још изведени бити а за даље обустављене остати.

Нови Сад 6. (18.) маја 1869.

Оправништво.

ОГЛАСИ.

НАТЈЕЧАЈ.

Варош Брчка изписује с овијем натјечај на попуњење места варошког лечника са годишњом плаћом од 720 фор. а. вр., даље добива лечник за његове посјете од сваког болесника са изнимком сасвим убогих, које обдан обави 30 нов, а по ноћи 60 нов. а. вр.

Сваки онај који ово место заузети жели имаде се са лечничким сведочбама и са изјавом да је марво-лечнички курс саслушао и да је србо-хорватског језика у говору и писању вјешт на варошко заступништво писмено до задњег маја о. г. обратити.

Брчка дне 20. априла 1879. ЈОВАН Ј. ЧЕЛОВИЋ,
3—3 начелник.

По највишем налогу Његовог ц. и кр. апостолског Величанства.

Богато снабдевена, од ц. кр. и кр. угар. лутријске управе зајамчена

XIX. ДРЖАВНА ДОБРОТВОРНА ЛУТРИЈА

за грађанске цијели у овој државној половини,

да чисти приход ове лутрије намијењен буде понајприје болници за дијецу у Кракову, кћерима бежанске љубави у Бечу и Траункирхенскому пјестовалишту, надаље напрам колицини прихода покрајини буковинској у сврху, да се подигне болница, имајућа један одијел за полуделе и рутенскому народному заводу у Лавову.

6272 згодитка у савакупној вредности од **230.200 фор.**

1 главни згодитак **70.000** у нотној ренти	1 главни згодитак **10.000** у нотној ренти
1 „ „ **20.000** „ „ „	1 „ „ **5.000** „ „ „

Даље **18** претходних и накнадних згодитака сваки од **1000** фор., **500** фор. и **200** фор., **10** згодитака сваки од **1000** фор., **20** згодитака сваки од **500** фор., **40** згодитака сваки од **200** фор. и **80** згодитака сваки од **100** фор. аустр. нотне ренте, на послетку згодитака у готовом од **40, 20** и **10** фор. у свему **79.000** фор.

Извлачење неодложно 5. (17.) јула 1879.

Једна срећка кошта 2 фор. аустр. вред.

Срећне се шаљу бесплатном поштарином.

Од ц. кр. лутријске управе
Беч 1. маја 1879.

Карло Латур од Турмбурга
ц. кр. дворски саветник и управитељ лутрија.

1—

Одговорни уредник др. Милан Ђорђевић. Издавалац „Задруга за срп. нар. штампарију.“ Српска народна задружна штампарија.